

Raamsingel 44

Saxa loqvntur

We hebben in Haarlem verschillende keren straatnamen waarin “singel” dan wel “vest” is verwerkt. Dat geldt ook voor Raamsingel en Raamvest. Wat is het verschil? De vest is aan de kant van de vesting, met andere woorden aan de kant van de oude stad. De singel is aan de andere kant, de buitenzijde.

Raamsingel 44 is een hoog pand in neorenaissance stijl met een trapegevel en zogenaamde natuurstenen speklagen. De hangende houten erker is een markant onderdeel. Voor de Stichting Geveltekens Vereniging Haerlem (SGVH) zijn de bijzondere zandstenen reliëfs in de voorgevel van extra belang. Deze bevinden zich halverwege links en rechts in het linker gedeelte van de gevel.

Op de reliëfs zijn wapenschilden met bijbehorende helm te zien. Daaronder is een tekst opgenomen die zonder goede verrekijker moeilijk is te ontcijferen. Op de rechter staat echter: **“Amor Vincit Omnia”** en op de linker: **“Saxa Loqvntur”**.

Het huis is ontworpen door Adriaan Willem Weissman (1858 – 1923). Met zijn uit Haarlem afkomstige vrouw Tonia Bastiaans (1862 – 1941) woonde hij destijds riant aan het Sarphatipark in Amsterdam-Zuid. In Amsterdam is het ontwerp van het Stedelijk Museum van zijn hand. Weissman kreeg echter klachten over zijn te zelfstandige optreden bij de gemeente en moest ontslag nemen. Daarna richtte hij zich op zijn echte belangstelling: de oudere bouwkunst en de bescherming daarvan. Voor alle zekerheid

begon hij daarnaast zijn eigen kleine bouw bureau en één van de eerste opdrachten was de bouw van het woonhuis aan de Raamsingel 44. In eerste instantie voor zijn schoonmoeder. Later toen het schrijven over oude gebouwen en het bureau niet zoveel opleverden vestigde Weissman en zijn vrouw zich ook in het pand aan de Raamsingel. Waarschijnlijk was dat al bij de bouw de bedoeling geweest want het linker gevelreliëf heeft een fantasiefamiliewapen met een nar en het onderschrift *“Saxa Loqvntur”* betekent: “de stenen spreken”, waarbij de dubbel v een vergrote W vormt die verwijst naar Weissman. Het andere gevelreliëf heeft als motto: *“Amor vincit omnia”*, “liefde overwint alles”, waar het laatste deel in hoofdletters de naam TO(m)NIA vormt; de naam van zijn vrouw.

Weissman publiceerde veel voor het behoud van de oude Hollandse bouwkunst. Voor iemand als J.A.G. van de Steur was hij voorbeeld. Van der Steur publiceerde in 1907 het boek *“Oude Gebouwen in Haarlem”*, dat vandaag de dag nog steeds wordt geraadpleegd.

Bron: Omnibus *“De Grote Houtstraat, pagina 336/337. Met toestemming van de uitgever Architext Haarlem.*